

MYLIĆ SIĘ (213) *vb impf i pf*

impf [w znac. **I.**], *pf* [w znac. **II.**].

mylić się (212), **melić się** (1); mylić się : melić się *GosłCast* (1 : 1).

się (111), *się* (102).

e pochylone.

inf mylić się (8). ◇ *praes 1 sg* mylę się (16). ◇ *2 sg* mylisz się (16). ◇ *3 sg* myli się (51). ◇ *1 pl* mylimy się (5) *RejWiz* (3), *MWilcHist*, *ArtKanc*, mylémy się (2) *MurzNT*, *OrzJan*, mélim się (1) *GosłCast*, myl(e)m się (1) *SkarŻyw*; ~ -émy (1) *MurzNT*, -emy (1) *OrzJan*. ◇ *2 pl* mylicie się (3). ◇ *3 pl* mylą się (54). ◇ *praet 1 sg -m* się mylił (1). ◇ *3 sg m* mylił się (3). ◇ *3 pl m pers* mylili się (7). *subst* myliły się (1). ◇ *imp 1 sg* niechaj się mylę (1). ◇ *2 sg* myl się (18). ◇ *3 sg* niech się myli (2). ◇ *2 pl* mylcie się (3) *CzechRozm*, *WerGośc*, *WujNT*, mylci(e)ż się (1) *WujNT*. ◇ *3 pl* niech się mylą (1). ◇ *con 1 sg m* bych się mylił (2). ◇ *2 sg m* byś się mylił (4). ◇ *3 sg m* by się mylił (4). *f* by się myliła (1). ◇ *1 pl m pers* byśmy się mylili (2). ◇ *3 pl m pers* by się mylili (5).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w. s.v. myć.

I. impf (206) :

1. *Sądzić o czymś, że jest tak, jak naprawdę nie jest; mieć o czymś fałszywe zdanie, nie mieć racji; errare* *PolAnt*, *Vulg*, *JanPrzyw*, *Cn*; *fallere* *Mącz*, *Cn*; *peccare* *Mącz*; *deerrare*, *delirare*, *hallucinari*, *in magno errore esse a. versari, labi per errorem* *Cn* (184) : *RejPs* 74v; *RejJóz* G4v, O4, O6v; *RejKup* k6v, aa2v, cc2; *KromRozm II* i4v; *Náuczze* *mye yełsże* / [...] ábych fye nye mylił / á wymyflow ludzkich zá náukę á podánye kołcyoła nyeprzyymował. *KromRozm III* A4v, B6, G6v; *Abowiem* fię mylili [*Żydzi*] gdy tylko łamy krewne bliźniemi fwemi názywáli. *BibRadz II* 39c *marg*; *Zydowie* fą wielkimi nieprzyacielmi Rzymowi/ zową gi Boferá/ ále fię mylą: było ine miáłto wielkie Niniwe kthore też tak zwano *BielKron* 464; y mylą fię wielce [*badacze Pisma Św.*] / *mnimáiąc* áby to iuz tak ząwždy miáła być perłoná Kriřtuřowa vniřzona *SarnUzn* F4; *RejAp* 139; *RejPos* 2v; nigdybym temu nie wierzył/ żeby tak oni ludzie wćzeni mieli fię mylić/ gdybym łam tego nie doznał. *BudBib* C3; Po nim łfořty gdy był wywiedzion/ á miał vmrzyć/ powiedział tak/ Nie myl fię dármo/ [...] nie *mnimay* ábyś miał vyć karánia *BudBib 2.Mach* 7/18, I 8d, 462c; *BudNT przedm* c2v [2 r.]; *CzechRozm* 7v, 63v, 69v, 74; Co mowią/ iż ná Koncylium Hierozolimřkim przodkowánia Piotrá S. nieznác/ mylą fię *SkarJedn* 76; *KochPs* 5, 16; *KochTr* 14; *WerGośc* 212; *GrabowSet* H3v; *OrzJan* 13, 77; Mylą fię haeretycy/ odrzucáiąc ceremonie krztu S. prze to/ iż to Łukař S. nic o nich nie wřpomina *WujNT* 431; Nie myłćie fię/ áni wřzetecznicy/ áni báłwochwálcy/ áni cudzołóźnicy/ áni přotliwi/ áni Sodomczycy/ [...] nie odźierzą dziedzictwá kroleřtwá niebieřskiego *WujNT* 1. *Cor* 6/9, s. 124, 766, *lac* 1/16.

mylić się z czym (1): *Złémi? řłufźnie*: nie myliřź fię nic z twoią mową. *GosłCast* 44.

mylić się na czym (96): *RejJóz* G4v; *RejKup* e3, r5; *MurzHist* R2v; *KromRozm II* b4, h3; Y wyele ludźi *mnima* iżeby było [*słóńce*] czerwone/ álbo złotey bárwy/ á ná dwye pyędźi wyełkye: Ná czym fye bárzo mylą. *KromRozm III* B8v, A6, F4v; *GroicPorz* q2; *tzemuř* ty tedy podpierařz pychy Papieřzá Rzymřkiego/ temi Doktormi/ ktorzy byli takieřz ludzie iáko y my/ y ná wielu rzetzach fię mylili. *KrowObr* 14, 53, 225v; A tak ná tym *mnimániu* wřzyřcy fię milimy/ A co práwe řláchectwo zeznác nie vmiemy. *RejWiz* 97, 141; *OrzList* b4v; *RejZwierz* 80; á iż fię [*Hiob*] ná tym bárzo mylił *mnimáiąc*

żeby mu Bog był miłościwym *BibRadz* I 273v; ná they fwey nádźiei/ ábyfmy fye nie mylili *OrzRozm* A4, B4; *LeovPrzep* G2; *OrzQuin* F2v; *RejPos* 163v; *GrzegŚm* A3, 4, 47, 64; Ieśliby fie też mocy Tureckiey obáwáli/ mylą fie ná thym *BielSpr* 59v; *BiałKaz* L3; Ná Chriftiáninie fie mylą/ gdy wżytki/ iż fie to ták názywáią zárowno poczytáią: iákoby to názwifko/ dobrym y świętym kogo wczynić miáło? *CzechRozm* 112v; tedy fie też y ná tym mylą. Iedni z głupftwá y nieumieiętności: drudzy z záwiedzenia infzych y nieopátrznosci: trzeći z vporu á ze złości. *CzechRozm* 129v, 43, 51v, 52v, 54, 62v (22); *PaprpPan* Cc4; Ieľliby též ták człowiek pomysľł fobie/ Zeby w nocnych cięmnościách miá vléc tobie. Myli fye ná fwych myślách *KochPs* 203; *SkarŻyw* 538; *MWilkHist* I2v; chybábych fie ia ná fłowku tym poważność/ myľł *CzechEp* 200, 76, 106, 166, 170, 223 (18); *CzechEpPORz* **v; *NiemObr* 8, 49; Y ná tym fie nic nie mylą niebieskie wyroki. *KlonŻal* A2; *ArtKanc* M10v; *WujNT* 519; Ná czym fie wielkie ftáránie Królów y Książąt nic niemyli. *SarnStat* 908, 21; *SkarKaz* 274a; mędrfzys niż pan/ nie mélim fie ná tym. (–) Iam nie mędrfzy niżli pan/ kiedym fługá iego. *GosłCast* 17. Cf *Ze zdaniem*.

mylić się w czym (13): *RejKup* f2v; *GliczKsiąż* G7v; *BibRadz* *4v [2 r.]; Widzę że też wáľz rozum w tym fie bárzo myľi/ Bo mnimaćie żeby was ludźie oľawili/ Kiedy wam prawdę mowią *Prot* A2v; Nie dziwowaľbym fie gdy by fie tylko moi bráćia/ to ieľt proľtacy/ wtey maľey a ľácney rzeczy myľili *BudNT* Ii; *CzechRozm* 72v, 157; *StryjKron* 95; *CzechEp* 27; W czym fie bárzo mylą haeretycy: mniemáiąc żeby Páweľ odrzucaľ fprawiedliwość wśelákich wczynkow *WujNT* 658. Cf *Ze zdaniem*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: na tym (17), w tym (2); aby (8), żeby (4), by (2), gdy (2), iż (2), że (2)] (20): A wźak gim to powiedziano [...] By zawľdy gotowy byli A natem fie niemilyli. Aby ie przeľtrzeć miano Gdy by gim łtanać [na sąd ostateczny] kazano. *RejKup* b5v, q2; *KromRozm I* C2; Ale fie náthym bárzo myľifz: Aby fie táł twoie dziećię tzećo dobrego miáło náutzyć *KrowObr* 149v; Nie myľ fie rádzęć ná tym/ áby to był iáki krámarz ábo kupiec zmiľofierdzyem fwoim *RejPos* 17lv, 43v, 180, 310v; *WujJudConf* 8; *CzechRozm* 70, 117v, 121, 137, 172; *CzechEp* 185, 343, 408, 410; *ArtKanc* L20v; iż fie ná tym fproľnie mylą/ by nie było nic infzećo iedno te piľmá Polćkie *WysKaz* 14.

cum inf (1): áby fie żadny nie myľł pograwáć fobie s tzećo: Iż ia idę rychľo/ á rychľo fie to wżytko co tu ftyľzyľz wypeľni nád tobą. *RejAp* 197v.

W powtórzeniu intensyfikującym (5): Ale fie nie myľ á nie myľ moy mily Krzećiáńľki człowieće/ ku tobieć tho á ku tobie żywemu Pan thwoy mowi á obwoľywa thy fwięte obietnice fwoie. *RejPos* 267, 43v, 163v, 236v, 253.

Frazy: »jeľli(że) się nie myľę (a. myľemy)« = *ni fallor* *Modrz*; *si satis commenini* *Calag* (10): *MurzNT* 8v; *KwiatKsiąż* H3v; od pámięći luckiey tákie Woyľko wtych táł poláć dáľekich y puľtych niebywaľo/ ieľli się nápowieći luckiey niemyleľ/ iáko w ten czás. *BiałKaz* L3; *BudNT przedm* d2v; Byľi/ ieľli fie niemyleľ/ Biľkupi náľzi wedle praw powinni/ áby do káźdećo tákiego zgromáďzenia Kśiężey/ po dwa Doktory dawáli. *ModrzBaz* 132v, 91; *Calag* 302a; *ActReg* 138; *GrochKal* 18; Król Fráncuľki Henryk/ ieľli fie nie myľę Wtóry *JanNKar* B.

»może być (a. być może) że się myľę« (2): Wyľźło tu wżyľtko (iáko fie mnie widźi/ może byďż że fie myľę) ze fwoiey miáry. *GórnRozm* B3v; *ActReg* 129.

Szereg: »pewien być a nie mylić się« (2): Pewienem tego/ á nic fye nie mylę/ Ze vyżrzę w rychle tę łzczęśliwą chwilę/ Kiedy pan będzie krzywdy mścił vbogich *KochPs* 205; *KochFrag* 13.

W przen (8) : *SkarŻyw* 91; fmyłom náfzy^m flufznie kłámftwo zádaiem/ áni fię ná rozłádek ich fpułzczaymy. Myli fię oko/ myli fię ręká/ myli fię fńák/ myli fię wonia. *SkarKaz* 159b, 159b.

mylić się około czego (1): A przetho się rzecz potrzebna zda aby panowie stharofthovie pogranyczny s obv dwv stron myely xyangy y Cataftiky w kthoreby thakowe fpravi pífzane bili, Abi okolo thakovich rzeczy luczka pamyancz fią nyemilila *LibLeg* 6/156v.

Szereg: »obłádzac się a mylić« (1): iż iáko ine fmyłty náfze/ thák y wzrok fie obłádzá/ á myli/ mnimáiąc áby tho było cudne/ czo cudne nie iefth *GórńDworz* L17v.

2. Robić coś źle, nie tak, jak się powinno (trzeba, należy), popełniać błąd, postępować niewłaściwie (18) : Abowiem wiele kroć fie myli złóćiwy/ ácz iufz łuk fwoy ná ciągnie á ná fádzi fie ná to áby onemu przefzkodził ktory iefť ferca czyłte⁸⁰ *RejPs* 16, 193 *marg*; Widzę iż fie nie myłá czo łzczęćcie maluią [...] Bo fie to iáko koło wftawicźnie toczy *RejJóz* K6, C6, P; Boć bych fię ia niechczyał mylicz Prawego nigdy niewinicz. *RejKup* b5, y4; *RejWiz* 131, 180v; *Mącz* 285c; Co fię dziwuiefz/ Pietrze/ iřz fię mylem/ poniewáfz ludzie ieftechmy? *SkarŻyw* 213; Ale ná potym niech fię nikt nie myli/ Czymeś tknął/ tym iedź *KochSz* B2; *SkarKaz* 611b.

mylić się na czym (4): Kto chce tego práwie ořtrzeć By fie ninaczym niemylił Ná ftronę nic nieuchylił *RejRozpr* D2; iż fye drugdy Krol ná daniu fwym myli: niechayże też nas Krol nie fádźi/ [...] bo też fye drugdy Krol ná fádźie (iáko Człowiek) fádząc nas omyła. *OrzRozm* O2v; *GórńDworz* Ff4. Cf *Ze zdaniem*.

mylić się w czym (1): (*nagł*) Secygniowfcy. (–) [...] Y w Rzeczypóřpolitey/ y w inych dzyelnořciach/ Nie mylili fie nigdy/ w fwoich powinnořciach. *RejZwierz* 64.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): A tak aby fie kto niemylił natym gdiby korzenia paluchoue⁸⁰ chciał pożywać řurowo wmiałto czebule/ acźkolwiek iefť řłodki. *FałZioł* I 63b.

3. Być oszukiwanym, zdradzany (3) : Na wřzem mařz řlachtetną żonę Lecz fie myliřz w drugą ftronę Barzo cie drudzy zdradzali Czo z tobą řlubu nie brali *RejJóz* G4v.

mylić się czym (1): Czyáło leży duch fię fyły Ze wład fię nadzieią myły. *RejKup* h2v.

mylić się na czym (1): Bo gdy możefz Máym być/ przecź fie Márcem czyniřz/ A nikt infzy iedno ty/ řam fie ná tym myliřz. *RejZwierz* 133.

4. Być takim jakim się nie powinno być [na czym] (1) : (*nagł*) Woyciech Rámułt. (–) O Tymći Rámułczyku mogę ták powiedzyeć/ Muřiał gdzyeř z Zopiruřem w iedney řzkole fiedzyeć. [...] Chociaź fie on tho tróřkę ná vrodzye myli/ Spráwą męřtwem Zopirá iuź przezydzye pochwili. *PaprPan* Aa4.

II. pf Przekonać się, że ktoś lub coś nie jest takie, jakie się wydawało być, zawieść się na czymś lub na kimś (7) : Abowiem nikt fie iefćće niemylił ylekroć kto wtobie [*Boże*] położył wfanie řwoie *RejPs* 35v; *RejWiz* 59; A niemas řnac tak zadnego Aby niebył pylen tego. Czo fię řniem ma dźiac do roku Ale fię miliřz proroku. *RejKup* D.

mylić się na kim, na czym (4): á niřliby dobrodźieie Korony nád řłowo y nád rzeczenie Krolewřkie mylić fye ná fwym KRołu mieli? *OrzRozm* Sv; Fallit eum spes, Myli fie ná řwey nádzieyi *Mącz* 407c;

Bo iefli fię źle mylić ná wiernym przyiaćielu [...] dáleko po tyśiác kroć gorzey/ mylić fię ná tym w którym włytkę nádzieię pokłádác mamy *SkarKaz* 273b.

Synonimy: **I.1.**, **2.** *błdzić, chybiać*; **II.** *oszukać się, zawieść się.*

Formacje współrdzenne cf MYLIĆ.

JB